

17 Minute Languages

Gramatika grčkog

Što trebate znati o gramatičkom članu

Određeni član

U grčkom postoje tri određena člana (muški, ženski, srednji)

ο za imenice muškog roda

Jednina		Množina	
ο άντρας	muškarac	οι άντρες	muškarci
του άντρα	muškarca	των αντρών	muškaraca
τον άντρα	muškarca	τους άντρες	muškarcima

η za imenice ženskog roda

Jednina		Množina	
η γυναίκα	žena	οι γυναίκες	žene
της γυναίκας	žene	των γυναικών	žena
τη(ν)* γυναίκα	ženu	τις γυναίκες	žene

*Pravilo:

Ako slijedeća riječ započinje samoglasnikom ili jednim od ovih suglasnika κ, π, τ, ξ, ψ, ζ ili kombinacijom suglasnika μπ, γκ, ντ, τσ, τζ, onda član zadržava v u akuzativu.

U svim ostalim padežima, v otpada.

(Primjer: τη φίλη – prijateljica; την Κυριακή – nedjelja)

το za imenice srednjeg roda

Jednina

το παιδί dijete

του παιδιού djeteta

το παιδί dijete

Množina

τα παιδιά djeca

των παιδιών djece

τα παιδιά djecu

U grčkom se određeni član često koristi uz osobna imena.

Neodređeni član (postoji samo u jednini)

Imao, kao i kod određenog člana, tri neodređena člana (ένας, μια/μία, ένα).

ένας za imenice muškog roda	
ένας άντρας	jedan muškarac
ενός άντρα	jednog muškarca
έναν άντρα	jednog muškarca

μια/μία za imenice ženskog roda	
μια/μία γυναίκα	jedna žena
μιας/μιάς γυναίκας	jedne žene
μια/μία γυναίκα	jednu ženu

ένα za imenice srednjeg roda	
ένα παιδί	jedno dijete
ενός παιδιού	jednog djeteta
ένα παιδί	jedno dijete

Važno za upamtiti: Ovi oblici **ne** mogu biti u množini.

Što biste trebali znati o imenicama

U grčkom postoje tri gramatička roda (muški, ženski i srednji).

U pravilu se gramatički rod može prepoznati po završetku imenice.

Neovisno o tome biste trebali učiti član skupa s imenicom.

Imenice muškog roda uglavnom završavaju na -ος, -ας, -ης.			
ο φίλος	prijatelj	ο γιατρός	liječnik
ο χειμώνας	zima	ο ήρωας	heroj
ο καθηγητής	učitelj	ο μαθητής	učenik

Imenice ženskog roda uglavnom završavaju na -α ili -η.			
η φίλη	prijateljica	η οθόνη	ekran
η καθηγήτρια	učiteljica	η γάτα	mačka

Imenice srednjeg roda uglavnom završavaju na -ο, -ι, -μα.			
το κινητό	mobitel	το δέντρο	stablo
το σπίτι	kuća	το ποτήρι	čša
το μάθημα	nastava	το δέμα	paket

Kod tvorbe **množine** vrijede sljedeća pravila:

Imenice **muškog** roda na **-ος** tvore množinu u nominativu na **-οι**.

Imenice **muškog** roda na **-ας** i **-ης** tvore množinu u nominativu na **-ες**.

Imenice **ženskog** roda na **-α** i **-η** tvore množinu u nominativu na **-ες**.

Imenice **srednjeg** roda na **-ο** tvore množinu u nominativu na **-α**.

Imenice **srednjeg** roda na **-ι** tvore množinu u nominativu na **-ια**.

Imenice **srednjeg** roda na **-μα** tvore množinu u nominativu na **-ματα**.

Primjeri:

	Jednina	Množina
muški	ο φίλος	οι φίλοι
muški	ο χειμώνας	οι χειμώνες
muški	ο καθηγητής	οι καθηγητές
ženski	η φίλη	οι φίλες
ženski	η καθηγήτρια	οι καθηγήτριες
srednji	το κινητό	τα κινητά
srednji	το σπίτι	τα σπίτια
srednji	το μάθημα	τα μαθήματα

Pored ovih pravila postoje **iznimke** i **posebnosti**:

- Grčki otoci koji završavaju na **-ος** su ženskog roda:
η Κύπρος, η Σάμος, η Νάξος, η Ρόδος, η Λέσβος, η Σύρος
- Mnoge druge imenice na **-ος** se dekliniraju kao i imenice muškog roda na **-ος**:
η είσοδος – οι είσοδοι (ulazi)
η έξοδος – οι έξοδοι (izlazi)
- Postoje imenice ženskog roda na **-η** koje u množini dobivaju nastavak **-εις**:
η λέξη – οι λέξεις (riječi)
η πρόταση – οι προτάσεις (rečenice)
- Imenice ženskog roda na **-α** mogu tvoriti množinu na **-αδες**:
η μαμά – οι μαμάδες (mame)
η γιαγιά – οι γιαγιάδες (bake)
- Imenice muškog roda na **-ας** mogu tvoriti množinu na **-αδες**:
ο μπαμπάς – οι μπαμπάδες (tate)
ο ψαράς – οι ψαράδες (ribari)
- Neke imenice ženskog roda završavaju na **-ου** i tvore množinu na **-ουδες**:
η αλεπού – οι αλεπούδες (lisice)

Padeži

U grčkom se koriste nominativ, genitiv i akuzativ i odgovaraju na slijedeća pitanja:

Tko?/Što? za nominativ:

Ποιός είναι στο τηλέφωνο; (Tko je na telefonu?)

Η Μαρία! (Maria!)

Čiji/a/e? za genitiv:

Τίνος είναι το κόκκινο αυτοκίνητο; (Čiji je onaj crveni auto?)

Το κόκκινο **αυτοκίνητο** είναι του Κώστα. (Onaj crveni auto pripada Kosti.)

Koga?/Što? za akuzativ:

Τι δώρο σου έκανε στα γενέθλιά σου; (Što ti je poklonio za rođendan?)

Ένα πανέμορφο **μαντήλι**. (Jednu prelijepu maramu.)

Dativ se u suvremenom grčkom jeziku više ne koristi, ali zato postoji vokativ, koji služi kao doziv.

Što trebate znati o pridjevima

Pridjevi u grčkom također imaju tri gramatička roda.

U pravilu se koriste u službi atributa.

Najčešći nastavci su:

	Nominativ jednine		Nominativ množine
muški	-ος, -ας, -ης		-οι, -ες
ženski	-η, -α		-ες
srednji	-ο, -ι, -μα		-α, -ια, -ματα

Primjer:

muški	καλός	(dobar)	καλοί
ženski	καλή	(dobra)	καλές
srednji	καλό	(dobro)	καλά

Pridjev se u rodu, broju i padežu uvijek ravna po imenici uz koju stoji, neovisno stoji li ispred ili iza imenice.

Pridjev uglavnom stoji ispred imenice.

Jednina	Množina
ένας ψηλός άντρας	ψηλοί άντρες
μία όμορφη γυναίκα	όμορφες γυναίκες
ένα κόκκινο αυτοκίνητο	κόκκινα αυτοκίνητα

Pridjev ravna po imenici i ako između stoji glagol.

Ο Γιάννης είναι πολύ ψηλός.

Η θάλασσα είναι κρύα.

Το παράθυρο είναι κλειστό.

Giannis je jako velik.

More je hladno

Prozor je zatvoren.

Postoje i drugi nastavci za pridjeve:

	Jednina	Množina
muški	-ύς	-ιοί
ženski	-ιά	-ιές
srednji	-ύ	-ιά
Primjeri:		
	πλατύς δρόμος (široka ulica)	πλατιοί δρόμοι
	πλατιά θάλασσα (široko more)	πλατιές θάλασσες
	πλατύ μέτωπο (široko čelo)	πλατιά μέτωπα

πολύς, πολλή πολύ (hr. puno/mnogo)

Pridjev „puno” ima nepravilnu deklinaciju u jednini i u množini.
Nastavak za muški i srednji rod glase -λυσ i -λυ a za ženski -λλή.

Jednina		Množina	
πολύς ύπνος	puno sna	πολλοί άνθρωποι	mnogi ljudi
πολλή ζάχαρη	puno šećera	πολλές ερωτήσεις	mnoga pitanja
πολύ νερό	puno vode	πολλά νησιά	mnogi otoci

Komparacija pridjeva

Komparativ se izražava riječju **πιο** ili nastavkom **-ότερος, -ότερη, -ότερο** i pokazuje viši ili niži stupanj karakteristike koja se pripisuje imenici.

Primjeri:

Ο αδερφός μου είναι **πιο μικρός** από εμένα.
/ Ο αδερφός μου είναι **μικρότερος** από εμένα.
Moj brat je mlađi od mene.
Η Κατερίνα είναι **πιο αδύνατη** από την Ελένη.
Katerina je vitkija nego Eleni.
Το σπίτι τους είναι **πιο μεγάλο** από το δικό μας.
/ Το σπίτι τους είναι **μεγαλύτερο** από το δικό μας.
Njihova kuća je veća od naše.

Superlativ izriče najviši stupanj karakteristike koja se pripisuje imenici.
Često se koristi kod usporedbi.

Tvori se pomoću...

- određenog člana** i **πιο** ili
- određenog člana** i nastavka komparativa **-ότερος, -ότερη, -ότερο**.

Primjeri:

Το αυτοκίνητό του είναι **το πιο γρήγορο** απ' όλα.
/ Το αυτοκίνητό μου είναι **το γρηγορότερο** απ' όλα.
Njegov auto je najbrži.
Ο Στέφανος είναι **ο πιο ψηλός** απ' όλους στην τάξη.
/ Ο Στέφανος είναι **ο ψηλότερος** απ' όλους στην τάξη.
Stefanos je najviši u razredu.

Elativ pokazuje jako visok stupanj karakteristike koja se pripisuje imenici i ne stoji usporedba u rečenici. Tvori se dodavanjem nastavka **-ότατος, -ότατη, -ότατο**.

Primjeri:

Ο δρόμος είναι **στενότατος**.

Ulica je jako uska.

Η μαμά της Μαρίας είναι **ωραιότατη**.

Marijina majka je jako lijepa.

Το μήλο είναι **ωριμότατο**.

Jabuka je jako zrela.

Što trebate znati o priložima

Prilozi se tvore iz pridjeva.

Za tvorbu priloga se na kraju dodaje nastavak **-α** ili **-ως**:

Pridjev	Prilog
ακριβός	ακριβά (skupo), ακριβώς (točno)
καλός	καλά / καλώς (dobro)
ψηλός	ψηλά (visoko)
γρήγορος	γρήγορα (brzo)

Komparacija priloga

Komparativ se tvori nastavkom **-ότερα** ili dodavanjem riječi **πιο** ispred priloga.

Pridjev	Prilog
ακριβός	πιο ακριβά / ακριβότερα (skuplje)
ψηλός	πιο ψηλά / ψηλότερα (više)
γρήγορος	πιο γρήγορα / γρηγορότερα (brže)
Iznimke:	
καλός	πιο καλά / καλύτερα (bolje)
πολύς	πιο πολύ / περισσότερα (više)

Postoje mnogi prilozi koji služe kao priložne oznake i koje se tvore izravno iz pridjeva.

Vrste Priloga

Mjesni prilozi izražavaju mjesto radnje, kao npr. εδώ (ovdje), πουθενά (nigdje), παντού (svugdje), εκεί (tamo), μέσα (unutra), έξω (vani), μπροστά (ispred), πίσω (iza)

Uzročni prilozi opisuju uzrok nekoj radnji, npr. επειδή, γιατί (jer), μολονότι (iako), παρόλα αυτά (unatoč), γι'αυτό (stoga), γιατί (naime)

Vremenski prilozi opisuju vremenske odnose, npr. χτες (jučer), σήμερα (danas), τώρα (sada), αύριο (sutra), φέτος (ove godine), έρουν (lani)

Načinski prilozi iskazivaju način izvedbe neke radnje, npr. πραγματικά (stvarno), φυσικά/βέβαια/βεβαίως (naravno), σκοπία/επίτηδες (namjerno), έτσι (tako), καθόλου (uopće ne)

Glagoli u grčkom

U grčkom se glagoli dijele u

- osam vremenskih stupnjeva:
Sadašnjost: 1 oblik (prezent)
Prošlost: 4 oblika (paratatikos, aorist, perfekt i pluskvamperfekt)
Budućnost: 3 oblika (jednostavni futur, nesvršeni i svršeni futur)
- dvije osnovne konjugacije (osnova prezenta i osnova aorista)
- tri dijateze (smjerovi radnje)
- dva pomoćna glagola είμαι (hr. ja sam, „biti“) i „έχω“ (hr. ja imam, „imati“); posljednji se koristi za tvorbu perfekta i pluskvamperfekta
- tri načina: indikativ (objektivno mišljenje), konjunktiv (subjektivno mišljenje, želja, ostvarenje), imperativ (naredba)
- dva participa (prezent, perfekt)
- jedan infinitiv s ograničenim funkcijama

Ako niste upoznati s [osobnim zamjenicama](#), onda ih [ovdje](#) možete pregledati.

Pomoćni glagoli είμαι (hr. ja sam) i έχω (hr. ja imam)

Prezent „biti“ (είμαι)	Imperfekt	Futur
είμαι	ήμουν	θα είμαι
είσαι	ήσουν	θα είσαι
είναι	ήταν	θα είναι
είμαστε	ήμασταν	θα είμαστε
είστε	ήσασταν	θα είστε
είναι	ήταν	θα είναι

Konjugacija pravilnih glagola

U grčkom postoje razne skupine glagola s različitim nastavcima; ti se glagoli stoga konjugiraju i na različite načine.

Prvoj skupini (konjugacija aktiva) pripadaju glagoli s nastavkom -ω a drugoj skupini pripadaju glagoli s nastavkom -άω i -ώ.

Prezent aktiv

Tvorba: osnova glagola + nastavak prezenta

Pr.:		
čitati	voljeti	moći
διαβάζω	αγαπάω	μπορώ
διαβάζεις	αγαπάς	μπορείς
διαβάζει	αγαπάει	μπορεί
διαβάζουμε	αγαπάει	μπορούμε
διαβάζετε	αγαπάμε	μπορείτε
διαβάζουν	αγαπάνε	μπορούν

Prvoj konjugaciji medium/pasiv pripadaju glagoli s nastavkom -ομαι, a drugoj skupini pripadaju glagoli s nastavkom -ιέμαι, -ώμαι, -ούμαι.

Prezent medium/pasiv

Pr.:			
ustati se	voljeti se	garantirati	nagovještati
σηκώνομαι	αγαπιέμαι	εγγυώμαι	διηγούμαι
σηκώνεσαι	αγαπιέσαι	εγγυάσαι	διηγείσαι
σηκώνεται	αγαπιέται	εγγυάται	διηγείται
σηκώνόμαστε	αγαπιόμαστε	εγγυόμαστε	διηγούμαστε
σηκώνεστε	αγαπιέστε	εγγυάστε	διηγείστε
σηκώνονται	αγαπιούνται	εγγυώνται	διηγούνται

Imperfekt aktiv

Imperfekt u novogrčkom se koristi za svršene i nesvršene radnje u prošlosti.

Tvorba: osnova prezenta + **završetak imperfekta**

Pr.:		
čitati	voljeti	moći
διάβαζα	αγαπούσα	μπορούσα
διάβαζες	αγαπούσες	μπορούσες
διάβαζε	αγαπούσε	μπορούσε
διαβάζαμε	αγαπούσαμε	μπορούσαμε
διαβάζατε	αγαπούσατε	μπορούσατε
διαβάζαν	αγαπούσαν	μπορούσαν

Imperfekt medium/pasiv

Pr.:			
ustati se	voljeti se	garantirati	nagovještati
σηκώνόμουν	αγαπιόμουν	εγγυόμουν	διηγούμουν
σηκώνόσουν	αγαπιόσουν	εγγυόσουν	διηγούσουν
σηκώνόταν	αγαπιόταν	εγγυόταν	διηγούταν
σηκώνόμασταν	αγαπιόμασταν	εγγυόμασταν	διηγούμασταν
σηκώνόσασταν	αγαπιόσασταν	εγγυόσασταν	διηγούσασταν
σηκώνονταν	αγαπιούνταν	εγγυούνταν	διηγούνταν

Futur I nesvršeni aktiv

Nesvršeni futur izražava dugotrajne radnje u budućnosti.

Tvorba: čestica **θα** sa osnovom prezenta + nastavak prezenta

Pr.:		
čitati	voljeti	moći
θα διαβάζω	θα αγαπάω	θα μπορώ
θα διαβάζεις	θα αγαπάς	θα μπορείς
θα διαβάζει	θα αγαπάει	θα μπορεί
θα διαβάζουμε	θα αγαπάμε	θα μπορούμε
θα διαβάζετε	θα αγαπάτε	θα μπορείτε
θα διαβάζουν	θα αγαπάνε	θα μπορούν

Futur I nesvršeni medium/pasiv

Nesvršeni futur izražava dugotrajne radnje u budućnosti.

Tvorba: čestica **θα** osnova prezenta + nastavak prezenta

Pr.:			
ustati se	voljeti se	garantirati	nagovještati
θα σηκώνομαι	θα αγαπιέμαι	θα εγγυώμαι	θα διηγούμαι
θα σηκώνεσαι	θα αγαπιέσαι	θα εγγυάσαι	θα διηγείσαι
θα σηκώνεται	θα αγαπιέται	θα εγγυάται	θα διηγείται
θα σηκώνομαστε	θα αγαπιόμαστε	θα εγγυόμαστε	θα διηγούμαστε
θα σηκώνεστε	θα αγαπιέστε	θα εγγυάστε	θα διηγείστε
θα σηκώνονται	θα αγαπιούνται	θα εγγυώνται	θα διηγούνται

Aorist aktiv

Aorist se koristi za trenutačne i svršene radnje u prošlosti.

Tvorba: druga glagolska osnova + nastavak aorista

Pr.:		
čitati	voljeti	moći
διάβασα	αγάπησα	μπόρεσα
διάβασες	αγάπησες	μπόρεσες
διάβασε	αγάπησε	μπόρεσε
διαβάσαμε	αγαπήσαμε	μπορέσαμε
διαβάσατε	αγαπήσατε	μπορέσατε
διάβασαν	αγάπησαν	μπόρεσαν

Aorist medium/pasiv

Pr.:			
ustati se	voljeti se	garantirati	nagovještati
σηκώθηκα	αγαπήθηκα	εγγυήθηκα	διηγήθηκα
σηκώθηκες	αγαπήθηκες	εγγυήθηκες	διηγήθηκες
σηκώθηκε	αγαπήθηκε	εγγυήθηκε	διηγήθηκε
σηκωθήκαμε	αγαπηθήκαμε	εγγυηθήκαμε	διηγηθήκαμε
σηκωθήκατε	αγαπηθήκατε	εγγυηθήκατε	διηγηθήκατε
σηκώθηκαν	αγαπήθηκαν	εγγυήθηκαν	διηγήθηκαν

Futur I svršeni aktiv

Svršeni futur izražava trenutačne radnje u budućnosti.

Tvorba: čestica **θα** s osnovom aorista + **σ** + nastavak prezenta

Pr.:		
čitati	voljeti	moći
θα διαβάσω	θα αγαπήσω	θα μπορέσω
θα διαβάσεις	θα αγαπήσεις	θα μπορέσεις
θα διαβάσει	θα αγαπήσει	θα μπορέσει
θα διαβάσουμε	θα αγαπήσουμε	θα μπορέσουμε
θα διαβάσετε	θα αγαπήσετε	θα μπορέσετε
θα διαβάσουν	θα αγαπήσουν	θα μπορέσουν

Futur I svršeni medium/pasiv

Pr.:			
ustati se	voljeti se	garantirati	nagovječtati
θα σηκωθώ	θα αγαπηθώ	θα εγγυηθώ	θα διηγηθώ
θα σηκωθείς	θα αγαπηθείς	θα εγγυηθείς	θα διηγηθείς
θα σηκωθεί	θα αγαπηθεί	θα εγγυηθεί	θα διηγηθεί
θα σηκωθούμε	θα αγαπηθούμε	θα εγγυηθούμε	θα διηγηθούμε
θα σηκωθείτε	θα αγαπηθείτε	θα εγγυηθείτε	θα διηγηθείτε
θα σηκωθούν	θα αγαπηθούν	θα εγγυηθούν	θα διηγηθούν

Perfekt aktiv

Perfekt se koristi za radnje koje su započele u prošlosti i koje su trajale do sadašnjeg trenutka.

Tvorba: pomoćni glagol **έχω** (imati) s osnovom aorista + nastavak **ει**

Pr.:		
čitati	voljeti	moći
έχω διαβάσει	έχω αγαπήσει	έχω μπορέσει
έχεις διαβάσει	έχεις αγαπήσει	έχεις μπορέσει
έχει διαβάσει	έχει αγαπήσει	έχει μπορέσει
έχουμε διαβάσει	έχουμε αγαπήσει	έχουμε μπορέσει,
έχετε διαβάσει	έχετε αγαπήσει	έχετε μπορέσει
έχουν διαβάσει	έχουν αγαπήσει	έχουν μπορέσει

Perfekt medium/pasiv

Pr.:		
ustati se	voljeti se	garantirati
έχω σηκωθεί	έχω αγαπηθεί	έχω εγγυηθεί
έχεις σηκωθεί	έχεις αγαπηθεί	έχεις εγγυηθεί
έχει σηκωθεί	έχει αγαπηθεί	έχει εγγυηθεί
έχουμε σηκωθεί	έχουμε αγαπηθεί	έχουμε εγγυηθεί
έχετε σηκωθεί	έχετε αγαπηθεί	έχετε εγγυηθεί
έχουν σηκωθεί	έχουν αγαπηθεί	έχουν εγγυηθεί

Futur II aktiv

Futur II izražava svršene radnje u daljnjoj budućnosti.

Tvorba: čestica **θα** s pomoćnim glagolom **έχω** i osnovom aorista + **σ** + nastavak **-ει**

Pr.:		
ustati se	voljeti se	garantirati
θα έχω διαβάσει	θα έχω αγαπήσει	θα έχω μπορέσει
θα έχεις διαβάσει	θα έχεις αγαπήσει	θα έχεις μπορέσει
θα έχει διαβάσει	θα έχει αγαπήσει	θα έχει μπορέσει
θα έχουμε διαβάσει	θα έχουμε αγαπήσει	θα έχουμε μπορέσει
θα έχετε διαβάσει	θα έχετε αγαπήσει	θα έχετε μπορέσει
θα έχουν διαβάσει	θα έχουν αγαπήσει	θα έχουν μπορέσει

Futur II medium/pasiv

Pr.:		
čitati	voljeti	moći
θα έχω σηκωθεί	θα έχω αγαπηθεί	θα έχω εγγυηθεί
θα έχεις σηκωθεί	θα έχεις αγαπηθεί	θα έχεις εγγυηθεί
θα έχει σηκωθεί	θα έχει αγαπηθεί	θα έχει εγγυηθεί
θα έχουμε σηκωθεί	θα έχουμε αγαπηθεί	θα έχουμε εγγυηθεί
θα έχετε σηκωθεί	θα έχετε αγαπηθεί	θα έχετε εγγυηθεί
θα έχουν σηκωθεί	θα έχουν αγαπηθεί	θα έχουν εγγυηθεί

Pluskvamperfekt Aktiv

Pluskvamperfekt izražava svršenu radnju u dalekoj prošlosti.

Tvorba: pomoćni glagola **είχα** s osnovom aorista + **σ** + nastavak **-ει**

Pr.:		
čitati	voljeti	moći
είχα διαβάσει	είχα αγαπήσει	είχα μπορέσει
είχες διαβάσει	είχες αγαπήσει	είχες μπορέσει
είχε διαβάσει	είχε αγαπήσει	είχε μπορέσει
είχαμε διαβάσει	είχαμε αγαπήσει	είχαμε μπορέσει
είχατε διαβάσει	είχατε αγαπήσει	είχατε αγαπήσει
είχαν διαβάσει	είχαν αγαπήσει	είχαν μπορέσει

Pluskvamperfekt medium/pasiv

Pr.:		
ustati se	voljeti se	garantirati
είχα σηκωθεί	είχα αγαπηθεί	είχα εγγυηθεί
είχες σηκωθεί	είχες αγαπηθεί	είχες εγγυηθεί
είχε σηκωθεί	είχε αγαπηθεί	είχε εγγυηθεί
είχαμε σηκωθεί	είχαμε αγαπηθεί	είχαμε εγγυηθεί
είχατε σηκωθεί	είχατε αγαπηθεί	είχατε εγγυηθεί
είχαν σηκωθεί	είχαν αγαπηθεί	είχαν εγγυηθεί

Nepravilni glagoli

Pr.:				
reći	čuti	ići	optuživati	plakati
λέω	ακούω	πάω	φταίω	κλαίω
λες	ακούς	πας	φταις	κλαις
λέει	ακούει	πάει	φταίει	κλαίει
λέμε	ακούμε	πάμε	φταίμε	κλαίμε
λέτε	ακούτε	πάτε	φταίτε	κλαίτε
λένε	ακούνε	πάνε	φταίνε	κλαίνε

Što trebate znati o zamjenicama

Osobne zamjenice se u grčkom koriste samo, ako se se želi subjekt dodatno naglasiti ili istaknuti.

Razlikuju se dva oblika, jaki oblik i slabi oblik.

Jednina			Množina		
1. lice	εγώ	ja	1. lice	εμείς	mi
2. lice	εσύ	ti	2. lice	εσείς	vi/Vi
3. lice m.	αυτός	on	3. lice m.	αυτοί	oni
3. lice f.	αυτή	ona	3. lice f.	αυτές	one
3. lice n.	αυτό	ono	3. lice n.	αυτά	ona

Osobne zamjenice u genitivu i akuzativu se koriste u službi objekta i imaju slabe i jake oblike.

jaki / slabi oblik		jaki / slabi oblik	
εμένα / με	mene/meni	εμάς / μας	nas/nama
εσένα / σε	tebe/tebi	εσάς / σας	V/as/V/ama
αυτού / του	njemu	αυτών / των	njima (m)
αυτόν / τον	njega	αυτούς / τους	njih (m)
αυτής / της	njoj	αυτών / των	njima (ž)
αυτή / την	nju	αυτές / τις	njih (ž)
αυτού / του	njemu	αυτών / των	njima (s)
αυτό / το	njega	αυτά / τα	njih (s)

Posvojne zamjenice imaju (kao i osobne zamjenice) jaki i slabi oblik. Jaki oblici se mogu koristiti i kao pridjevi (posvojni pridjevi).

jaki / slabi oblik		jaki / slabi oblik	
δικός μου / μου	moj	δικός μας / μας	naš
δικός σου / σου	tvoj	δικός σας / σας	vaš/Vaš
δικός του / του	njegov	δικός τους / τους	njihov
δικός της / της	njezin	δικός τους / τους	njihov
δικός του / του	njegov	δικός τους / τους	njihov

Odnosne zamjenice:

Riječ **που** se može koristiti i kao odnosna zamjenica:

- Το παιδί **που** τρέχει στην αυλή του σχολείου.
Dijete koje trči na školskom igralištu.
- Η γυναίκα **που** έρχεται είναι η μητέρα μου.
Žena, koja dolazi, je moja majka.

Pored ove nepromjenjive riječi stoji promjenjiva odnosna zamjenica:

- ο οποίος, η οποία, το οποίο koji, koja, koje
- οι οποίοι, οι οποίες, τα οποία koji, koje, koja
- Το κλειδί, **το οποίο** σου έδωσα, είναι του σπιτιού.
Ključ, koji sam ti dao, je od kuće.
- Η μπλούζα, **η οποία** φοράω, είναι δώρο της αδερφής μου.
Bluza, koju nosim, je poklon moje sestre.

Pokazne zamjenice su u grčkom identične s osobnim zamjenicama trećeg lica:

- **αυτός, αυτή, αυτό** / ovaj, ova, ovo
Αυτός είναι ο αδερφός μου.
Ovaj (muškarac) je moj brat.
- **αυτοί, αυτές, αυτά** / oni, ove, ova
Αυτά είναι τα καινούργια μου παπούτσια.
Ove (cipele) su moje nove cipele.

Postoje još i pokazne zamjenice za predmete, koji su na većoj udaljenosti od govornika:

- **εκείνος, εκείνη, εκείνο** / onaj, ona, ono
Εκείνο είναι το σπίτι μου.
Ona je moja kuća.
- **εκείνοι, εκείνες, εκείνα** / oni, one, ona
Εκείνοι είναι τα παιδιά μου.
Ona su moja djeca.

Upitne zamjenice se mogu deklinirati i mijenjaju se po gramatičkom rodu:

- **ποιός / ποιά / ποιό;** / Tko?
Ποιός είναι στο τηλέφωνο;
Tko je na telefonu?
- **ποιόν / ποιά / ποιό;** / Koga?
Ποιόν ψάχνετε;
Koga tražite?

U grčkom postoje upitne zamjenice koja su nepromjenjive, npr. πώς (**kako**), γιατί (**zašto**), πού (**gdje**), από πού (**otkud**), πότε (**kada**), τι (**koji**), τι είδους (**kakav**).

Neodređene zamjenice se mogu deklinirati i mijenjaju se po gramatičkom rodu.

- **κάποιος, κάποια, κάποιο** / netko
Κάποιος σε φωνάζει.
Netko te zove.
- **κάποιοι, κάποιες, κάποια** / neki
Κάποιοι ξεχνάνε γρήγορα.
Neki brzo zaboravljaju.
- **μερικοί, μερικές, μερικά** / neki
Μερικοί άνθρωποι είναι απλά ταλαντούχοι.
Neki ljudi su jednostavno talentirani.

Povratne zamjenici

Povratne zamjenice su riječi koje opisuju povratno svojstvo neke radnje u odnosu na neku osobu ili skupinu ljudi.
Ove zamjenice opisuju recipročan odnos.

- **ο ένας τον άλλον** se (međusobno)
Ο ένας αγαπούσε τον άλλο.
Voljeli su se.

Građa rečenica u grčkom

Jednostavna građa rečenica izgleda ovako:

subjekt + predikat + objekt.

Građa rečenice je slobodno, to znači da subjekt, predikat i objekt mogu zamijeniti mjesta.

Pozor:

Pošto je građa rečenica slobodna, može doći do rečenice koja izgleda kao pitanje, ali u stvari nije.

Upitna rečenica se u grčkom prepoznaje po intonaciji i dizanja glasa.

Brojevi u grčkom

Brojevi od 1 do 20

ένα	1	έντεκα	11
δύο	2	δώδεκα	12
τρία	3	δεκατρία	13
τέσσερα	4	δεκατέσσερα	14
πέντε	5	δεκαπέντε	15
έξι	6	δεκαέξι	16
εφτά/επτά	7	δεκαεφτά	17
οχτώ/οκτώ	8	δεκαοχτώ	18
εννιά/εννέα	9	δεκαεννιά	19
δέκα	10	είκοσι	20

Kardinalni brojevi od 30 do 100

τριάντα	30
σαράντα	40
πενήντα	50
εξήντα	60
εβδομήντα	70
ογδόντα	80
ενενήντα	90
εκατό	100

Dani u tjednu na grčkom

Dani u tjednu		
Grčki	Prijepis	Hrvatski
Δευτέρα	Deftéra	ponedjeljak
Τρίτη	Tríti	utorak
Τετάρτη	Tetárti	srijeda
Πέμπτη	Pémpiti	četvrtak
Παρασκευή	Paraskeví	petak
Σάββατο	Sávvato	subota
Κυριακή	Kiriakí	nedjelja

Primjer:

Πάω στον κινηματογράφο τη Δευτέρα.– U ponedjeljak idem u kino.

Δεν χρειάζεται να δουλεύουμε τα Σάββατα και τις Κυριακές. – Subotom i nedjeljom ne moramo raditi.